2015 októberében kilencedik alkalommal kerül megrendezésre a nemzetközi Open Access Week. A hét elsődleges célja a nyílt tudomány előnyeinek megismertetése és megerősítése a kutató közösségek körében.

Nemzetközi Open Access Hét 2015

A SPARC által 2008-ban elindított programsorozat, a Nemzetközi Open Access Hét, lehetőséget biztosít a kutató közösség számára, hogy tájékozódjanak, illetve elmélyítsék ismereteiket a nyílt hozzáférésű publikálás folyamatával és legújabb fejleményivel kapcsolatban. A hét keretében szervezett helyileg és témájában is változatos programok elsődleges feladata az open access-t a tudományos kommunikáció egyik alapértelmezett eljárásaként megerősíteni a kutatók körében. 2015. október 19-25. között megrendezésre kerülő OA Hét témája, az „Együttműködésekre nyitottan" segít feltárni, hogyan tudják összehangolni terveiket és munkájukat az érdekelt felek a nyílt tudomány, illetve azon belül is a nyílt adathasználat és nyílt oktatás szélesebb körű elterjesztése érdekében.

A kutatási adatok nyílt elérése

A nemzetközi tudományos kommunikációban a tudományos publikációs eredmények nyílt hozzáférésének kérdései egyre gyakrabban összekapcsolódnak a kutatási adatok kezelésének problémáival. A tudományos eredmények közzététele mellett felmerül a kutatásokhoz kapcsolódó munkaadatok tárolásának és újrafelhasználásának módjai. Az európai kutatási menetrend keretében is megfogalmazásra került a tudományos publikációk és a kutatási adatok kötelező jellegű archiválása és nyílt elérésük biztosítása (http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/hi/oa_pilot/h2020-hi-oa-pilot-guide_en.pdf). Olyan globális gazdasági miliőben, ahol a gazdasági növekedéshez szervesen kapcsolódva az

innováció és kutatás-fejlesztés kiemelt helyet foglal el, jelentős figyelmet kap a közpénzből finanszírozott eredmények és adatok nyílt közzététele és újra felhasználásának lehetősége.

Fókuszban az open data

Az interoperábilis és nemzetközi szabványokat követő repozitóriumok halmaza folyamatosan bővül a kifejezetten kutatási adatokat kezelő adattárakkal. Megjelentek az adattárakat összegyűjtő és osztályozó jegyzékek és keresőrendszerek, mint pl. a Databib vagy a re3data.org (http://www.re3data.org). A kutatási adattárakra épült keresőrendszerek elsődleges célja a nemzetközi szinten megjelenő adat-repozitóriumok összegyűjtése, illetve a kutatási adatok széles tárházához való hozzáférés biztosítása kutató, finanszírozó testületek, és tudományos intézmények számára.

A kutatási adatok összegyűjtésének és archiválásának próbatételei közé tartozik: a felhasználókat meggyőzése a téma fontosságáról, illetve az intézményi infrastruktúra kiépítése az adatok megfelelő színvonalú kezelésére. Mivel egyre több finanszírozó testület követeli meg, hogy az általuk finanszírozott kutatás során összegyűlt adatokat a kutatók repozitóriumokban tárolják, a kutatási adatok intézmény szintű menedzselése a Debreceni Egyetemen is sürgető kérdéssé kezd válni.

Az október 19–21. között az Egyetem több kampuszán megrendezésre kerülő programsorozat elsődleges célja a kutatási adatkezelés témájának kibontása és a nemzetközi, illetve a hazai finanszírozói követelményrendszer megismertetése a kutatói közösségekkel. Továbbá, a nemzetközi OA Hét témájának jegyében hangsúlyt kap az intézményi együttműködések feltérképezése a nemzetközi szabványoknak megfelelő adatkezelési infrastruktúra kiépítéséhez.

Részletes programajánlót a Könyvtár honlapján, valamint az open-access.hu-n találnak az érdeklődők.

Görögh Edit

Az Egyetemi Életben eddig megjelent cikkeink elérhetők a DEA-ban.